

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum Ultimum. Etsi membra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

bricam, & rectoris, atque reliquorum ministrorum sustentationem. Exinde inferunt *Anton. & Abbas hic. n. 2.* si ad ædes hominis laici, aut privatæ personæ imago sacra constituta esset, ad quam fideles oblationes deferrent, eas pertinere ad Ecclesiam Parochialem, intra cujus fines ædes sitæ sunt, nam oblationes istæ hoc ipso, quod fiant ob Dei cultum, pertinent ad Ecclesiam, & sunt sub administratione Rectorū, & Prælatorum Ecclesiæ. Plura de hoc dicentur *in c. 3. de Ecclesijs edificandis.*

2. Notandum secundò. Episcopus cum consensu Capituli potest Ecclesiæ abundantiam redditibus pensionem imponere, aut veterem augere, ut alteri Ecclesiæ, vel beneficiario alicui indigenti, aliisve necessitatibus succurratur. Ita sumitur *ex hoc. c. & docet S. Thomas 2. 2. q. 100. a. 4. ad 4.* quem allegavi *lib. 4. r. a. 2. c. 19. q. 3. editione 3.* ubi etiam explicavi, an & quâ ratione Episcopi in Germania tales pensiones imponere soleant, videlicet ex causa justa, vacante beneficio, & ad tempus durantis necessitatis; alioquin verò Romanæ curiæ consuetudo ejusmodi pensionibus adversatur, sicut ibidem docui.

CAPITULUM ULTIMUM.

Et si membra.

PARAPHRASIS.

Capitula Ecclesiarum Cathedralium Senonensis Provinciæ quæstæ sunt apud Innoc. III. quod Archiepiscopus Senonensis, & Coepiscopi procuratores missos à Capitulis ad Concilium Provinciale admittere noluerint ad tractatum, eo intellecto Papa rescribit, & mandat, ut Capitula ista ad Concilium invitentur; & eorum nuncij ad tractatum admittantur, maxime in ijs negotijs, quæ ad ipsa quoque Capitula pertinent.

SUMMARIUM.

1. Capitula Ecclesiarum Cathedralium ad concilia provincialia invitari debent.

2. Non tamen spectato jure communi, vocem decisivam habent, nisi eorum proprie casus aliquis intersit.

3. Et hinc aliud est tractatus, seu discussio alicujus materia, aliud decisio illius, seu sententia, aut confessio.

Notandum primò. Ad Concilia Provincialia Ecclesiarum Cathedralium Capitula, invitari debent, ita, ut si per se, vel per procuratores suos adveniant, etiam ad tractatum admitti debeant; maxime in ijs negotijs, in quibus etiam ipsorum Capitulorum interest, nam quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari. *29. Reg. in 6.* Adverte primò. Quod Capitula invitari debent; nam cogi non possunt adveniendum, nisi alia sit Ecclesiarum consuetudo. Secundò, quod Capitula Cathedralia, licet ad tractatum, & consultationem admitti, debeant, tamen vocem decisivam spectato communi jure non habent, nisi eorum proprie intersit, ita, ut consensus requirendus sit.

Videri etiam potest *Trident. sess. 22. c. 2. de reformatione*, ubi præcipitur, ut Metropolitanus, eoque impedito Episcopus antiquior quolibet triennio synodum cogere non prætermittat, quod Episcopi omnes, & alij, qui de jure vel consuetudine interesse debent, exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, convenire omnino teneantur. Qui autem præter Episcopos de jure vocari, & venire debent, perinde ut Episcopi, sunt Prælati, qui similem Episcopali jurisdictionem obtinent, teste *Azor rom. 2. lib. 3. c. 4. n. 2.* Alij autem Abbates, ac Præpositi propriam consuetudinem provinciarum talem accedendi obligationem, & jus decidendi in Provinciali Concilio habere possunt, testis eodem *Azor cit. 10.* Ordinem autem sessionis in Concilio Provinciali videre licet apud Zerolam in praxi *p. 2. v. concilium. & in declarationibus super cit. c. 2.*

Notandum secundò. Aliud est tractatus, seu discussio alicujus causæ, & negotij, & aliud electio, sententia, aut confessio.

us, prout *exc. 2. dist. 63.* colligitur; tractatus enim præcedit, hæc autem sequuntur, quare si ex statuto, vel mandato aliquis ad tractatum admitti debeat, hinc tamen consequens non est, quod vocem decisivam, aut suffragium quoque habere debeat. Circa *Gl. finale* dicendum, quod Laici potestate præditi, Concilii interesse possint, tanquam testes, patroni, ac defensores, non item, ut ipsas controversias

fidei, aliæque Ecclesiastica negotia tractent, multò minus decidant *argum. c. 2. dist. 63. & notavit Joann. And. hic in fine c. atque tradit S. Ambrosius lib. 5. epistolâ 32. ad Valentinianum Augustum.* Agnovit Gratianus imperator in epistola lecta in Aquilienſi Concilio. Theodosius, & Valentinianus junior in epistola ad Concilium Ephesinum. Nam Laici Ecclesiastica negotia tractare non debent *c. 2. de judicijs.*

TITULUS XI.

DE HIS, QUÆ FIUNT A MAIORE PARTE CAPITULI.

Postquam dictum fuit de negotijs Ecclesiæ, quod à Prælato cum Capituli consilio, & in quibusdam casibus cum consensu ejusdem tractari debeant, sequitur, ut de ijs jam negotijs, quæ propriè ad Capitulum spectant, agatur.

CAPITVLVM I.

Cùm in cunctis.

PARAPHRASIS.

Quandoquidem ratio dicit in cunctis Ecclesijs id, quod pluribus, & sanioribus Fratribus visum fuerit, sine cunctatione observandum esse, idè grave, & dignum reprehensione est, quod in aliquibus Ecclesijs interdum pauci non tam ex ratione, quàm propriâ voluntate Ecclesiasticam ordinationem impediunt, & procedere non permittunt, quare in Concilio Lateranensi sub Alexandro III. *c. 16.* decretum fuit, ut nisi pauciores, & inferiores rationabiliter aliquid objecerint, atque ostenderit contrarium, id quod à majore, & saniore parte Capituli statutum fuerit, remotâ appellatione

semper prævaleat, & effectum suum consequatur. Neque constitutioni isti obstare debet, si quispiam ad Ecclesiæ suæ consuetudinem conservandam se juramento astrictum proponat, cum non juramenta, sed potius perjuriam dicenda sint, quæ contra Ecclesiæ utilitatem, & SS. Patrum instituta tendunt; si quis autem talem consuetudinem, quæ nec ratione juvatur, nec sacris Canonibus congruit, jurare præsumperit, à perceptione Corporis Domini, donec dignam egerit penitentiam, alienus maneat.

SUMMARIUM.

1. Quod major parti, vocem decisivam habenti, in Capitulo congregatorum placeat, executioni mandandum est, appellacione remotâ.
2. Absentes à loco vocari ordinariò, aut expectari non debent.
3. Nisi negotium arduum esset, aut tendens in præjudicium absentium.
4. Auditur tamen minor pars contradicens, si major pars irrationabiliter conclusit aliquid, aut in damnum Ecclesiæ.

Ec 3

3. Nov